

Nr 143.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1953/54 till avlöningar till häradsskrivarna m. fl. jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln, punkten 176, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1953/54 beräkna ett förslagsanslag av 10 100 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 160, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 6 mars 1953, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagen ändring i personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl., dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 190 000 kronor.

Då 1949 års uppbördssakkunniga den 27 oktober 1951 överlämnade sitt andra betänkande med förslag till vissa ändringar i uppbördsförfarandet (SOU 1952: 1), anmälde de sakkunniga, att endast vissa organisationsfrågor återstode av arbetet. Sedan de sakkunnigas verksamhet upphört i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 29 februari 1952, uppdrog chefen för finansdepartementet åt landskamreraren i Stockholms län A. G. A. Wigert att fr. o. m. den 1 mars 1952 tills vidare såsom sakkunnig inom departementet slutföra uppbördssakkunnigas arbete. Utredningsmannen har med skrivelse den 17 december 1952 överlämnat förslag i ämnet. Förslaget avser fögderiindelningen och häradsskrivarkontorens organisation.

De av utredningsmannen upptagna spörsmålen berör två huvudfrågor, nämligen indelningen i fögderier och personalorganisationen på häradsskrivarkontoren.

Utredningsmannen har ej funnit anledning ifrågasätta en ändrad fögderiindelning för att minska de största fögderierna. Däremot har han av organisatoriska skäl föreslagit, att i län med fögderier, som kräver mindre än 5 fasta biträden, ny indelning genomföres i syfte att göra fögderierna större. Förslag till ny indelning har sålunda framlagts för Södermanlands, Östergötlands, Hallands, Värmlands, Örebro och Kopparbergs län.

I remissvaren från länsstyrelserna i dessa län har kraftiga invändningar anförts mot förslagen. Även från kommunalt håll har betänkligheter anförts. För egen del har departementschefen funnit övervägande skäl tala för att tills vidare behålla en oförändrad fögderiindelning.

Vad härefter angår personalorganisationen upptages vid bibehållen fögderiindelning oförändrat antal häradsskrivartjänster.

Utredningsmannens förslag med avseende på de s. k. assistenterna innebär, att det i varje län utom Gotlands skulle finnas en extra ordinarie landskanslist, vilken efter länsstyrelsens bestämmande vid behov skulle vikariera för lediga häradsskrivare och biträda inom fögderier vid särskild arbetsbelastning. Antalet landskanslister skulle sålunda nedgå från 70 till 23 eller med 47. Om möjligheterna att utan men för det löpande arbetet inom häradsskrivarkontoren göra en så stor minskning har meningarna varit delade. Då förslaget emellertid grundar sig på företagna organisationsundersökningar tillstyrker departementschefen, att det genomföres. Därest det skulle visa sig nödvändigt är departementschefen beredd upptaga frågan till ny prövning. Minskningen anses böra genomföras i samband med uppkommande vakanser å dessa tjänster. Nuvarande landskanslister föreslås sålunda på sätt utredningsmannen föreslagit skola bibehållas övergångsvis. I fögderi med sådan landskanslist anses närmast lägre biträdestjänst böra hållas vakant så länge landskanslisten kvarstår i tjänst på häradsskrivarkontoret.

Förslag av utredningsmannen om inrättande av kansliskrivartjänster i lönegrad Ca 15 anser sig departementschefen däremot icke kunna biträda. För bestridande av de mera kvalificerade biträdesgöromålen samt för ledning av arbetet för övriga biträden anses på varje häradsskrivarkontor böra finnas en kontorist i 13 lönegraden. Tjänsterna anses böra upptagas såsom extra ordinarie. Departementschefen föreslår alltså, att 156 kontoristtjänster i Ce 13 uppföres på personalplanen för häradsskrivarna. Utredningsmannens av 1947 års biträdesutredning förordade förslag om inrättande av ytterligare ett antal kanslibitradestjänster tillstyrkes. Antalet anses dock böra jämkas med hänsyn till ställningstagandet i frågan om fögderiindelningen. Tjänsterna anses böra bibehållas såsom extra ordinarie. Det förordas sålunda, att antalet kanslibiträden i Ce 11 bestämmes till 216. Antalet ordinarie kontorsbiträden och skrivbiträden i reglerad befordringsgång upptages till sammanlagt 618. Antalet bitradestjänster utgör enligt gällande personalplan 889. Motsvarande antal enligt departementschefens förslag uppgår till 990. Skillnaden — 101 — är helårsanställda skrivbiträden, vilka sedan avsevärd tid finnes inom organisationen, men som avlönas av medel till tillfällig personal. Departementschefen har ansett, att de nu bör upptagas på personalplanen. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången anses i enlighet med länsstyrelsernas förslag 123 nya ordinarie kontorsbitradestjänster fr. o. m. nästa budgetår böra uppföras på

personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl. Antalet ordinarie kontorsträden skulle därefter uppgå till 337.

I fråga om beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår föreslås, att posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän upptages till 2 500 000 (— 510 000) kronor. Av beloppet utgör i runt tal 2 420 000 kronor grundlöner, 35 000 kronor övergångsvis utgående ersättning till häradsskrivare för mistade sportler och 45 000 kronor vikariatsersättningar.

Under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal erfordras 4 400 000 kronor till grundlöner, 250 000 kronor till tillfällig personal, 65 000 kronor till vikariatsersättningar samt 85 000 kronor till övertidsersättningar, varjämte 10 000 kronor beräknas för semesterersättningar. Posten anses alltså böra bestämmas till 4 810 000 (+ 190 000) kronor.

För tilläggförmåner åt befattningshavare å äldre stat anses böra anvisas 6 000 (— 4 000) kronor. Medelsbehovet för rörligt tillägg uppskattas till 3 874 000 (+ 1 414 000) kronor.

Anslaget bestämmes sålunda till 11 190 000 (+ 1 090 000) kronor.

I en inom andra kammaren av fröken *Wetterström m. fl.* väckt motion (II: 548) har hemställts, att riksdagen med anledning av propositionen nr 160 måtte besluta, att 45 kontoristtjänster inom personalorganisationen för häradsskrivarkontoren utbytes mot 45 kansliskrivartjänster.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag beträffande fögderiindelningen har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad härefter angår personalorganisationen innebär departementschefens förslag i det väsentliga, att antalet s. k. assistenter skall successivt nedbringas från 70 till 23 samt att för bestridande av de mera kvalificerade biträdesgöromålen och för ledning av arbetet för övriga biträden i stället skall inrättas en kontoristtjänst i Ce 13 för varje häradsskrivarkontor.

Såsom departementschefen framhållit har meningarna varit delade om möjligheterna att utan men för det löpande arbetet inom häradsskrivarkontoren göra en så stor minskning.

Även utskottet har med hänsyn till de betydelsefulla arbetsuppgifter för såväl det allmänna som den enskilde, vilka åvilar häradsskrivarkontoren, hyst någon tvekan, huruvida icke utbytet av landskanslisttjänster i högst Ce 19 mot kontoristtjänster i Ce 13 kan innebära en viss risk för försämring av rekryteringen till häradsskrivarorganisationen. Departementschefen har emellertid förutsatt att minskningen av antalet s. k. assistenttjänster skall genomföras först i samband med uppkommande vakanser å dessa tjänster, och han har därjämte förklarat sig beredd att om det skulle visa sig nödvändigt upptaga frågan till ny prövning. Utskottet förutsätter i an-

slutning härtill, att Kungl. Maj:t ägnar uppmärksamhet åt den inverkan på häradsskrivarkontorens arbetsbörda, som ett genomförande av förslaget om allmän sjukförsäkring kan komma att medföra. Mot bakgrunden härav och med särskilt beaktande av att omläggningen får antagas kräva en avsevärd tid — varigenom rådrum vinnes för justeringar som befinnes påkallade — har utskottet funnit sig böra förorda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

Anslagsberäkningarna, liksom förslagen i de delar utskottet icke särskilt berört, har icke givit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

I. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 6 mars 1953 angiven ändring i personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl.;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 548

a) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 500 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 810 000
3. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	6 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 874 000

Summa kronor 11 190 000;

b) till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11 190 000 kronor.

Stockholm den 15 maj 1953.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 141.

Reservation

av herrar *Ohlon, Bergh, Arrhén, Staxäng*, fröken *Elmén*, herrar *Kyling, Gustafsson* i Skellefteå, *Löfroth* och fröken *Ager*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionen II: 548 och att därför

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 20 börjar med orden »Såsom departementschefen» och på s. 21 slutar med orden »ifrågavarande förslag», bort ersättas med text av följande lydelse:

»För egen del har utskottet med hänsyn till de betydelsefulla arbetsuppgifter för såväl det allmänna som den enskilde, vilka åvilar härads-skrivarkontoren, funnit det uppenbart att utbytet av landskanslistjänster i högst Ce 19 mot kontoristjänster i Ce 13 vad angår de större kontoren innebär en alltför kraftig sänkning av lönenivån. Till stöd för denna uppfattning kan utskottet åberopa såväl det av 1947 års biträdesutredning i ämnet gjorda uttalandet som åsikterna hos den särskilt tillkallade utredningsmannen och åtskilliga andra på förevarande område särskilt sakkunniga remissmyndigheter. Ytterligare vill utskottet anföra, att ett genomförande av förslaget om allmän sjukförsäkring synes komma att tillföra häradsskrivarkontoren nya arbetsuppgifter av icke obetydlig omfattning. Även 1950 års skattelagssakkunnigas kommande förslag får antagas gå ut på att anspråken på häradsskrivarkontoren ökas. På grund av det anförda och under hänvisning i övrigt till vad motionärerna anført förordar utskottet, att 45 av de utav departementschefen föreslagna kontoristjänsterna vid häradsskrivarorganisationen utbytes mot kansliskrivartjänster. Personalplanen skulle alltså, såvitt nu är i fråga, upptaga 45 kansliskrivartjänster i Ce 15 och 111 kontoristjänster i Ce 13.

I anledning av detta förslag uppräknar utskottet, som i övrigt icke funnit anledning till erinran mot anslagsberäkningarna eller departementschefens förslag i de delar utskottet icke särskilt berört, avlöningsanslaget med 35 000 kronor, varav 25 000 kronor bör falla på icke-ordinarieposten och 10 000 kronor på posten till rörligt tillägg.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort erhålla följande lydelse:

II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 548

»a) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 500 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 835 000
3. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	6 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 884 000
	<hr/>
	Summa kronor 11 225 000;

b) till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11 225 000 kronor.»
